

Số : 1381 /SGD&ĐT-GDTrH
V/v: Hướng dẫn các tiêu chuẩn, tiêu chí
thực hiện và đánh giá tiết dạy có ứng dụng
công nghệ thông tin

Bến Tre, ngày 30 tháng 11 năm 2009

Kính gửi :

- Các phòng Giáo dục và Đào tạo;
- Các đơn vị trực thuộc Sở.

Sở Giáo dục và Đào tạo đã có công văn số 682/SGD&ĐT-GDTrH ngày 29/6/2009 về việc ban hành mẫu phiếu dự giờ tiết dạy có ứng dụng CNTT. Căn cứ công văn số 9886/BGDĐT-CNTT ngày 11/11/2009 của Bộ GD&ĐT về việc Hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ CNTT năm học 2009-2010, Sở GD&ĐT hướng dẫn một số tiêu chuẩn, tiêu chí thực hiện và xem xét, đánh giá tiết dạy có ứng dụng CNTT như sau:

I. MỘT SỐ TIÊU CHUẨN, TIÊU CHÍ

a. Tiêu chuẩn về nội dung (3 tiêu chí)

1. Chính xác về khoa học bộ môn, về quan điểm tư tưởng.
2. Đủ nội dung cơ bản và đáp ứng đầy đủ mục tiêu bài học; có tính hệ thống; nhấn mạnh đúng trọng tâm.
3. Liên hệ thực tế phù hợp và có tính giáo dục; có sử dụng tài liệu minh họa cho bài giảng điện tử (phương tiện multimedia: văn bản, phim, âm thanh, phần mềm hỗ trợ...) chính xác, có ý nghĩa, sát với nội dung bài học, đúng lúc, đúng liều lượng.

Yêu cầu cụ thể:

Đánh giá việc lựa chọn chủ đề để ứng dụng CNTT; có sử dụng phương tiện đa thông tin (multimedia) minh họa.

- Trong toàn bộ chương trình, không phải bất cứ chủ đề nào, bài học nào cũng phải ứng dụng CNTT. Trong trường hợp chủ đề dạy học chỉ cần tới các thiết bị truyền thống thì không cần phải sử dụng CNTT. Việc sử dụng CNTT sẽ không chỉ tốn kém mà có khả năng làm giảm chất lượng tiết dạy-học. Tiết dạy-học được lựa chọn phải có tình huống dạy học ứng dụng CNTT hiệu quả.

- Trên các trang trình chiếu (slides), cần chèn vào các phần mềm dạy học, các phương tiện multimedia như: đoạn băng hình (video-clip), hình ảnh động, hình ảnh tĩnh, âm thanh, đồ họa... làm rõ và thể hiện được sinh động nội dung bài học, dễ hiểu, đạt hiệu quả cao cho minh họa, giúp học sinh khám phá, hệ thống hóa và khắc sâu kiến thức.

- Có thể có các siêu liên kết (hyperlinks) ghép nối giữa các slides, các phần mềm dạy học, các video-clips,... khéo léo, phù hợp trình tự bố cục bài dạy, làm cho bài dạy dễ hiểu, logic và không mất thời gian tìm kiếm.

- Tùy bài mà chọn dùng phần mềm dạy học và các slides chữ, hình (hình động hoặc hình tĩnh), slides sơ đồ cho phù hợp. Nội dung và dữ liệu trong các slides phải đảm bảo minh họa, khắc sâu và chốt lại hoặc hệ thống hóa được kiến thức (đặc biệt phần trọng tâm bài), hướng dẫn học sinh tìm tòi, khám phá bài học.

- Phương tiện multimedia, phần mềm ứng dụng sát nội dung bài học, không lạm dụng, đạt hiệu quả cao và sinh động trong thể hiện kiến thức và dẫn dắt học sinh xây dựng bài học.

b. Tiêu chuẩn về phương pháp (2 tiêu chí)

4. Phương pháp dạy học phù hợp với đặc trưng bộ môn, với nội dung của kiểu bài lên lớp.

5. Kết hợp tốt các phương pháp trong hoạt động dạy và học; kết hợp tốt việc ứng dụng CNTT với các phương pháp dạy học phù hợp với nội dung của kiểu bài lên lớp.

Xem xét sự kết hợp nhuần nhuyễn giữa việc sử dụng phương pháp đặc thù của bộ môn; tránh việc xem ứng dụng CNTT là một phương pháp dạy học mới bởi vì ứng dụng CNTT chỉ giúp hỗ trợ đổi mới phương pháp dạy-học; ví dụ có nhiều trường hợp cần tới tổ chức hoạt động học tập cá nhân và nhóm thì giáo viên lại trình chiếu powerpoint theo kiểu dạy học đồng loạt.

c. Tiêu chuẩn về phương tiện và kỹ thuật (2 tiêu chí)

6. Kết hợp tốt việc sử dụng phương tiện cho bài giảng điện tử và các phương tiện, thiết bị dạy học khác phù hợp với nội dung của kiểu bài lên lớp (khi cần thiết).

7. Thiết kế các slides đẹp, khoa học, phù hợp với đặc trưng bộ môn; màu sắc hài hòa, phối màu giữa phông nền và chữ hợp lý, phù hợp với nội dung; hình và cỡ chữ, kiểu chữ rõ; các hiệu ứng hình ảnh, màu sắc, âm thanh được sử dụng hợp lý, không lạm dụng; bài trình chiếu có hệ thống, dễ theo dõi, có cấu trúc rõ ràng; học sinh ghi được bài.

Xem xét việc kết hợp phương tiện dạy-học truyền thống với phương tiện CNTT và kỹ thuật thiết kế các slides.

- Xác định xem có phải tình huống dạy-học chỉ cần phương tiện truyền thống đơn giản rẻ tiền, mà giáo viên vẫn dùng phương tiện CNTT.

- Xác định việc kết hợp nhuần nhuyễn các phương tiện dạy-học truyền thống và phương tiện CNTT trong những tình huống cụ thể (khi cần thiết sử dụng các phương tiện này) vì việc sử dụng phương tiện CNTT (mỗi phương tiện multimedia và phần mềm dạy học) phải có mục đích, ý đồ riêng.

- Xác định xem giáo viên có biết thao tác tốt các slides với các phương tiện multimedia và phần mềm dạy học (PMDH) sử dụng; giáo viên có biết tổ chức cho học sinh ghi chép khi trình chiếu các slides của powerpoint.

- Trình bày thẩm mỹ, rõ nét, dễ hiểu, dễ nắm, kích thích được sự hưng phấn, tích cực, chủ động, sáng tạo của học sinh; không làm học sinh mất tập trung vào bài học bằng những phương tiện multimedia không cần thiết, chỉ thuần trang trí.

Yêu cầu cụ thể:

+ Phối hợp nhịp nhàng giữa trình chiếu với ghi bảng, ghi vở, ăn khớp giữa các slides với lời giảng, giữa hoạt động của thầy - trò với tiến trình bài dạy. Dù trên bài giảng điện tử có bố trí những slides, hoặc trên những slides có bố trí những chỗ để trình bày nội dung chính cho học sinh ghi, nhưng bảng cũng phải là nơi để giáo viên minh họa, mở rộng thêm những điều không có trong sách giáo khoa hoặc giải thích những thắc mắc của học sinh, là nơi để học sinh trình bày bài tập của mình

+ Nhịp độ trình chiếu và triển khai bài dạy vừa phải, phù hợp với sự tiếp thu của phần đông học sinh. Học sinh theo dõi kịp và ghi vở kịp.

+ Hình và chữ phải rõ, nét; cỡ chữ đủ lớn để xem; gọn lời, trình bày đẹp và có tính trực quan, thể hiện nổi bật được kiến thức.

+ Các hiệu ứng hình ảnh, màu sắc, âm thanh, chuyển động được sử dụng có mức độ, hợp lý, không bị lạm dụng, không quá tải đối với học sinh, không gây nhiễu loạn làm mất tập trung vào bài học. Các hiệu ứng không làm học sinh phân tán chú ý; không quá nhiều hiệu ứng; sử dụng hiệu ứng có cân nhắc đến ảnh hưởng bất lợi của nó. Ví dụ: Con chữ xuất hiện lẻ tẻ, rời rạc, chuyển động vòng vèo, chậm chạp; các dòng chữ chuyển động quá cầu kỳ hoặc rời rạc; màu sắc lòe loẹt; âm thanh ồn ào chói tai khi chuyển slide hoặc đánh dấu trắc nghiệm. Phối màu không khoa học khiến các dòng chữ mờ nhạt, khó nhìn; ví dụ: hình ảnh và màu sắc làm nền sặc sỡ / chữ màu vàng nhạt; hoặc nền màu vàng nhạt / chữ màu vàng / nâu, khó thấy chữ.

+ Giáo viên làm chủ được kỹ thuật, thao tác nhuần nhuyễn, trình chiếu không trục trặc.

+ Khoa học trong cách thiết kế, trình bày. Các slides được thiết kế khoa học, phù hợp với đặc trưng bộ môn, có tác dụng giúp học sinh suy nghĩ, tìm tòi, khám phá, luyện tập. Sự cần thiết của các phương tiện multimedia chèn vào slide.

+ Có bố trí những slides để trình bày nội dung cho học sinh ghi. Các slides này thường được thiết kế với màu nền, màu chữ khác với các slides khác.

d. Tiêu chuẩn về tổ chức lớp học (2 tiêu chí).

8. Thực hiện linh hoạt các khâu lên lớp, phân phối thời gian hợp lý ở các phần, các khâu.

9. Tổ chức và điều khiển học sinh học tập tích cực, chủ động phù hợp với nội dung của kiểu bài; đảm bảo tính tương tác giáo viên-học sinh, học sinh-giáo viên, học sinh-học sinh.

- Đánh giá sự phân phối thời gian hợp lý giữa các bước lên lớp, các nội dung (chính, phụ), các khâu (ôn, giảng, luyện).

- Đánh giá việc tổ chức học sinh học tập tích cực.

- Đánh giá bài giảng bảo đảm sự tương tác giữa học sinh với bài học, sự đáp ứng với tính cá thể trong bài học, có thể giúp học sinh tự học mọi lúc, mọi nơi.

+ Tổ chức hợp lý việc trình chiếu, minh họa với việc tổ chức hoạt động học tập, rèn luyện theo tổ, nhóm; điều khiển học sinh đóng góp xây dựng bài; tạo điều kiện cho học sinh tương tác với bài giảng điện tử.

+ Có các câu hỏi tương tác với bài học thông qua bài tập thực hành: Các câu hỏi được xây dựng nhằm kích thích tính động não của người học, thực hiện phương châm lấy người học làm trung tâm, chú trọng tính chủ động.

+ Có nguồn tư liệu phong phú liên quan đến bài học, tài liệu, websites tham khảo để người học tự chủ đọc thêm, nhưng trích dẫn có liều lượng thích hợp.

e. Tiêu chuẩn về kết quả, hiệu quả (1 tiêu chí)

10. Việc ứng dụng CNTT giúp giáo viên tổ chức tốt hoạt động dạy học, tạo hứng thú trong học tập của học sinh, góp phần đổi mới phương pháp dạy học. Học sinh ghi được bài, đa số học sinh hiểu bài, nắm vững trọng tâm, biết vận dụng kiến thức.

Đây là tiêu chí đánh giá hết sức quan trọng. Tiêu chí yêu cầu phải xác định là hiệu quả của tiết dạy học. Học sinh hứng thú học tập hơn, thực sự hoạt động tích cực trong học tập. Kiến thức, kỹ năng đạt được qua tiết dạy học có CNTT phải tốt hơn khi chỉ dạy bằng các phương tiện truyền thống.

- Thực hiện được mục tiêu bài học.
- Học sinh ghi chép được bài, hiểu bài và hứng thú học tập.
- Học sinh tích cực, chủ động tìm ra bài học.
- Học sinh được thực hành, luyện tập.
- Phát huy được tác dụng nổi bật của CNTT mà bảng đen và các đồ dùng dạy học khác khó đạt được.

II. MỘT SỐ LƯU Ý

Ứng dụng CNTT trong dạy-học không phải là một phương pháp mới mà chỉ là sự hỗ trợ đổi mới phương pháp dạy-học bằng các công cụ, phương tiện CNTT. Cần tránh nhầm lẫn khái niệm bài giảng điện tử là các bài trình chiếu powerpoint.

CNTT là phương tiện hỗ trợ, nhằm nâng cao chất lượng dạy học nên hiệu quả của nó phụ thuộc chủ yếu vào cách thức sử dụng của giáo viên. Từ đó giáo viên cần tránh lạm dụng CNTT, loại bỏ hẳn những phương tiện khác mà không xem xét kỹ những nội dung nào cần thiết và khi nào cần thiết, gây phản tác dụng như không lựa chọn kỹ nội dung trình chiếu, thời gian trình chiếu quá nhiều, trình chiếu với âm thanh ồn ào và với chữ viết có màu sắc lòe loẹt, với chữ chạy nhảy mang tính biểu diễn kỹ thuật không cần thiết và kích thước chữ quá nhỏ...

Việc ứng dụng CNTT trong một tiết dạy-học không có nghĩa là toàn bộ thời lượng tiết dạy-học chỉ dành duy nhất cho ứng dụng CNTT. Giáo viên cần linh hoạt kết hợp sử dụng phương tiện CNTT với phương tiện truyền thống khác trong tiết dạy-học khi nào xét thấy cần thiết và hiệu quả.

Trên đây là hướng dẫn về một số tiêu chuẩn và tiêu chí để giáo viên dựa vào đó xây dựng, thực hiện và xem xét một tiết dạy có ứng dụng CNTT. Việc xem xét, đánh giá một tiết dạy có ứng dụng CNTT theo các tiêu chuẩn, tiêu chí trên đây cần

được thực hiện linh hoạt, mềm dẻo trên tinh thần khuyến khích giáo viên ứng dụng CNTT trong dạy-học nhằm hỗ trợ đổi mới phương pháp dạy học; vì vậy cần tránh việc đánh giá máy móc, cứng nhắc.

Nhận được công văn này, các phòng GD&ĐT, các đơn vị thuộc Sở căn cứ nội dung để hướng dẫn thực hiện. Trong quá trình thực hiện, nếu có khó khăn, vướng mắc, cần có báo cáo với Sở GD&ĐT (qua Phòng GDTrH) để được hướng dẫn thêm. /.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Thanh tra Sở;
- Website Sở;
- Lưu : VT, GDTrH.

Kí. GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC
SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
Lê Văn Chín